

»Αντιμετωπίζει εὐτόλμως καὶ προκκ-
λεῖ περιφρονητικῶς τὴν ἀγριότητα τῶν
κακούργων καὶ ἀψηφεῖ τὸν κίνδυνον τοῦ
ἐκ τῆς ἐπαφῆς μολυσμοῦ !..

»Τίς θὰ δυνηθῇ νὰ τὸν ἀποσπάσῃ ἀπὸ
τῆς τρομερᾶς ταύτης ἐργασίας του ;

»Ἐν μόνον πρόσωπον καὶ ἡ μετ' αὐ-
τοῦ ἐνωσίς του θὰ ᾔτο ὀριστικῶς τὸ τέλος
τῆς ἀπωλείας του.

»Ἐννοῶ τὴν Μέρσην Μερρίκ.

»Κύριος οἶδεν ὅποια δυστυχήματα θὰ
ὑποχρεωθῇ νὰ σὰς ἀνκοινώσω εἰς προ-
σεχῇ ἐπιστολήν μου.

»Ἐπειδὴ εἶθε τόσο καλὴ, ὥστε νὰ
μοι ζητήτε νὰ σὰς δώσω εἰδήσεις καὶ
περὶ τῶν κατ' ἐμέ, εὐχαριστῶν ὑμᾶς ἐπὶ
τῇ ἐνδιαφέροντι, σὰς προσθέτω ὅτι ἔχω
πολὺ ὀλίγα πράγματα νὰ σὰς εἰπω.

»Μεθ' ὅσα ὑπέστην, ἰδὼν ἄπικτα τὰ
αἰσθηματὰ μου ὑβρισθέντα, τὴν ἐμπιστο-
σύνην μου προδοθεῖσαν, τοῦλάχιστον ἐπὶ
τοῦ παρόντος, δὲν εὐρίσκομαι εἰς κατὰ-
στασιν ν' ἀποφασίσω ὀριστικῶς τί θὰ
κάμω ἀργότερα.

»Περὶ συνεχίσεως τοῦ πρώην ἐπαγγέλ-
ματός μου, περὶ ἐπανόδου εἰς τὰς τάξεις
τῶν βαθμοφόρων τοῦ στρατοῦ, δὲν θέλω
οὔτε ν' ἀκούσω.

»Κατὰ τὰς ἡμέρας ταύτας τῆς ἰσότη-
τος, τὸ ταπεινότερον ὄν, ἀρκεῖ νὰ ὑπο-
βληθῇ εἰς ἐξετάσεις, καὶ δύναται νὰ
φθάσῃ εἰς τὸν αὐτὸν βαθμὸν μὲ ἐμέ, νὰ
με ἀποκαλέσῃ ἀδελφόν του, καὶ ἴσως
ἴσως ἡμέραν τινὰ καὶ νὰ μὲ διατάσῃ,
προαγόμενος ὡς ἀνώτερός μου εἰς ἱεραρ-
χικὴν βαθμολογίαν !

»Ἐὰν σκέπτομαι νὰ ἐπιδοθῶ εἰς στά-
διόν τι, τοῦτο εἶνε τὸ διπλωματικόν.

»Ἡ γέννησις καὶ ἡ ἀνατροφὴ ἀσκοῦσιν
ἀκόμη ἐν τῇ σταδίῳ τούτῳ ἐπιρροὴν τινα
εἶνε δὲ οὐσιώδη προσόντα προαγωγῆς εἰς
τὸν κλάδον τοῦτον τῆς δημοσίας ὑπηρε-
σίας.

»Ἀλλ' εἰσέτι οὐδὲν ὀριστικὸν ἀπεφά-
σιζ.

»Ἡ μήτηρ μου καὶ αἱ ἀδελφαί μου, ἐν
ἡ περιπτώσει ἐπανήρχεσθε εἰς Ἀγγλίαν,
μὲ παρακαλοῦσι νὰ σὰς γράψω, ὅτι μετ'
ἀπείρου εὐχαριστήσεως ἤθελον σὰς γνω-
ρίσει.

»Συμπαθεῖσαι καὶ αὐταὶ μετ' ἐμοῦ,
δὲν λησμονοῦσιν ὅτι καὶ ὑμεῖς ἐπίσης ὑπε-
φέρετε.

»Ὅταν δυνηθῇτε νὰ κάμῃτε τὴν πρῶ-
την παρ' αὐταῖς ἐπισκεψίν σας, ἐγκάρδιος
ὑποδοχὴ ἀναμένει ὑμᾶς.

»Ἐν πάσῃ εὐλκρινεῖα ὑμέτερος.

»Ὁράτιος Δεχόλτ».

Β'

Ἡ δεσποινὶς Βράδον τῷ κυρίῳ
Ὁρατίῳ Δεχόλτ.

»Αγαπῆτὲ κύριε Δεχόλτ.

»Ἐγκαταλείπω ἐπὶ τινα χρόνον τὰς
λοιπὰς ἀσχολίας μου, ὅπως σὰς εὐχαρι-
στήσω ἐπὶ τῇ λίαν ἐνδιαφερόντι καὶ φι-
λικωτάτῃ ἐπιστολῇ σας.

»Πόσον ὥραϊα περιγράφετε τὰ πράγ-
ματα ! Πόσον ἀκριβῶς τὰ κρίνετε !

»Ἐὰν ἡ φιλολογία κατεῖχεν ὑψηλοτέ-
ραν τινὰ θέσιν ἐν τῇ κλίμακι τῶν ἐπαγ-
γελμάτων, σχεδὸν θὰ σὰς συνεβούλευον...
ἀλλ' ὅχι· διότι, ἐὰν εἰσῆρχεσθε εἰς τὸ φι-
λολογικὸν στάδιον, πῶς θὰ ἠδύνασθε ν'
ἀνθῆξετε, ἔχοντες νὰ κάμῃτε μὲ τοὺς
τετριμμένους καὶ συνήεις ἀνθρώπους,
μεθ' ὧν ἀναγκάτως θὰ ἤρχεσθε εἰς συνά-
φειαν ;

»Μεταξὺ μας λοιπὸν ἤδη σὰς λέγω, ὅτι
προκειμένου περὶ τοῦ κυρίου Ἰουλίου
Γκραῦ, πάντοτε ἔκρινα ὅτι ὑπερετίμησαν
αὐτὸν πλέον τοῦ δέοντος.

»Δὲν θέλω νὰ εἰπω, ὅτι ἐδικαίωσε τὴν
περὶ αὐτοῦ γνώμην μου. Θέλω μόνον νὰ
εἰπω ὅτι τὸν οἰκτεῖρω.

»Ἀλλ', ἀγαπητὲ κύριε Ὁράτιε, πῶς
δύναται τὸ ὑγιὲς πνεῦμά σας νὰ ἀναγω-
ρίξῃ κἂν τὸ θλιβερόν διλήμμα, ὅπερ τὸν
ἀναμένει ;

»Ν' ἀποθάνῃ δηλαδὴ εἰς τὸ φρικαλέον
ἐκεῖνο ἀποστέιον, ἢ νὰ ἐμπέσῃ εἰς τοὺς
ὄνυχας τῆς ἀθλίας ἐκείνης τυχοδιώκτιδος ;

»Καὶ ὑπάρχει κἂν ὅρος συγκρίσεως με-
ταξὺ τῶν δύο τούτων ;

»Προτιμότερον μυριάκις ν' ἀποθάνῃ
μᾶλλον ἐν τῇ ἐκπληρώσει ἐντίμου καθή-
κοντος ἢ νὰ νυμφευθῇ τὴν Μέρσην Μερρίκ !

»Ἐγραψα τὸ ὄνομα τῆς γυναικὸς ταύ-
της, δύναμαι νὰ εἰπω, εἰς τρόπον, ὥστε
νὰ τελειώσω ὅσον τὸ δυνατόν ταχύτερον,
ἐνδιατρίβουσα περὶ πᾶν ὅ,τι ἀφορᾷ αὐτήν,
διότι θ' ἀναμένω ἀνυπομόνως προσεχῇ ἐ-
πιστολήν σας. Μὴ ὑποθέσητε οὔτε στιγ-
μὴν ὅτι αἰσθάνομαι τὴν ἐλάχιστην περι-
έργειαν ὅπως μανθάνω τὰ κατὰ τὴν δο-
λερὰν καὶ ἀθλίαν ταύτην γυναῖκα. Τὸ ἐν-
διαφέρον, ὅπερ δι' αὐτήν αἰσθάνομαι εἶνε
ἀπλῶς εὐαγγελικόν, ἐξ οἴκου.

»Δι' ἄτομα, ὡς ἐγώ, ὧν τὸ πνεῦμα ἀ-
σχολεῖται περὶ τὰ θρησκευτικά, εἶνε ταῦτα
τρομερὰ γνώσεις.

»Ὅταν αἰσθανθῶ τὸν δαίμονα πλησίον
μου, θὰ εἶνε μέσον τι τῆς θείας χάριτος
ὅπως ἀναμνησκώμαι τὴν Μέρσην Μερρίκ.

»Τάλαινα Λαίδη Ζάνετ ! Τὰ συμπτώ-
ματα τῆς διανοητικῆς καταπτώσεως, περὶ
ὧν τόσο λεπτῶς πραγματεύεσθε, καὶ ἐγώ
αὐτὴ τὰ διέγνωσα κατὰ τὴν τελευταίαν
συνέντευξιν, ἣν ἔσχον μετ' αὐτῆς.

»Ἐὰν εὐρητὲ τὴν κατάλληλον εὐκαι-
ρίαν, λάβετε τὴν καλωσύνην νὰ τῇ εἰπη-
τε, ὅτι καὶ τόρα καὶ πάντοτε ἀναπέμπω
εὐχὰς ὑπὲρ αὐτῆς, καὶ προσθέσατε, πα-
ρακαλῶ, καὶ ὅτι δὲν λείπω ποτὲ ἀπὸ τοῦ
νὰ ἀναφέρω τὸ ὄνομά της εἰς τὰς δεήσεις
μου.

»Εὐλογῶ τὴν τύχην, ἥτις ἀκριβῶς περὶ
τὰ τέλη τοῦ φθινοπώρου θὰ μὲ κάμῃ νὰ
ἐπισκεφθῶ τὴν Ἀγγλίαν.

»Τὰ κατ' ἐμέ ἐβεβλήθησαν κατὰ τὸ
διάστημα, ὅπερ διέρρησεν ἀπὸ τῆς προ-
λαβούσης ἐπιστολῆς μου μέχρι σήμερον.

»Ἐλαβον θέσιν ἀναγνωστρίας καὶ ἀ-
κολούθου παρὰ τινι κυρίᾳ, ὁ σύζυγος τῆς
ὁποίας εἶνε ἐκ τῶν ἀνωτάτων δικαστικῶν
ὑπαλλήλων τῆς χώρας ταύτης.

»Περὶ αὐτοῦ δὲν ἐνδιαφέρομαι καὶ τό-
σον· εἶνε ὅ,τι καλοῦσιν αὐτοποίητος.

»Ἀλλ' ἡ σύζυγός του εἶνε θελκτικω-
τάτη. Ἐκτός ὅτι εἶνε ἀγγλινουστὰτῃ καὶ
εὐπαιδευτος, ἀλλ' ὑπερέχει πολὺ καὶ κατὰ
γένος τὸν σύζυγόν της.

»Θὰ μ' ἐννοήσητε πληρέστατα, ὅταν
εἰπω ὅτι κατάγεται ἐκ τῆς οἰκογενείας
τῶν Σόμερου δὲ-Πομμερῆ. Οὐχὶ τῶν Πομ-
μερῆ δὲ-Σόμερου, οἵτινες, ὡς καὶ ἐκ τῶν
ιδίων σας γνώσεων τῶν ἀρχαίων οἰκογε-
νειῶν θὰ γνωρίζετε, ἀξιοῦσιν ἀνυπερβλά-
δικα δέσματα συγγενείας μετὰ τοῦ
νεωτέρου κλάδου τοῦ ἀρχαίου τούτου γέ-
νους.

»Θὰ εὐρισκόμην τελείως εὐτυχῆς ἐν
τῇ ἀναστροφῇ μετὰ τῆς εὐγενούς καὶ ἀ-
γαθοῦς κυρίας ταύτης, ἥς ἀπολαμβάνω
ἤδη, ἐὰν δὲν ὑπῆρχε καὶ μικρόν τι νέφος
εἰς τὸν αἴθριον τοῦτον ὀρίζοντα.

»Τὸ κλίμα τοῦ Καναδά δὲν εἶνε εὐνοϊ-
κὸν διὰ τὴν ἐξάιρετον φίλην μου, ἐφ' ᾧ
οἱ ἰατροὶ τὴν συνεβούλευσαν νὰ διέλθῃ
τὸν χειμῶνα εἰς τὸ Λονδίνον.

»Ἐνεκα λοιπὸν τῆς ἀφορμῆς ταύτης
θὰ προτιμηθῶ ἐγώ, ὅπως τὴν συνοδεύσω.

»Μετὰ τάνωτέρω φρονεῖτε ὅτι εἶνε ἀ-
νάγκη νὰ προσθέσω ὅτι ἡ πρώτη ἐπίσκε-
ψίς μου ἔσται ἡ πρὸς τὴν οἰκογένειάν σας ;

»Αἰσθάνομαι ἤδη ἐμαυτὴν ἠνωμένην
διὰ δεσμοῦ συμπαθείας πρὸς τὴν εὐγενε-
στάτην μητέρα σας καὶ τὰς ἐξαιρετοὺς
ἀδελφάς σας. Ὑπάρχει τις ἀόρατος ἠθι-
κὸς σύνδεσμος μεταξὺ τῶν ἐξ εὐγενούς
γένους γυναικῶν, δὲν εἶνε ἀληθὲς ;

»Μετὰ τῶν ἐνθερμότερων εὐχαριστιῶν
μου, τῶν ἐγκαρδιωτέρων ἀναμνήσεων καὶ
τῆς ἐκ τῶν προτέρων διαβεβαιώσεως περὶ
τῆς εὐχαριστήσεως, ἣν θὰ αἰσθανθῶ ἐπὶ
τῇ λήψει τῆς προσεχοῦς ἐπιστολῆς σας,
θεωρεῖτέ με, ἀγαπητὲ κύριε Δεχόλτ, εὐ-
λκρινέστατα ἀφωσιωμένην φίλην.

»Χάρις Βράδον».

Γ'

Ὁ κύριος Ὁράτιος Δεχόλτ τῇ
δεσποινίδι Χάριτι Βράδον.

»Αγαπῆτὴ δεσποινὶς Βράδον.

»Σύγγνωτέ μοι, παρακαλῶ, ἐπὶ τῇ μα-
κρᾷ σιωπῇ μου. Ἀνέβαλλον ἀπὸ ταχυ-
δρομείου εἰς ταχυδρομεῖον νὰ σὰς γράψω,
ἐπὶ τῇ φροῦδῃ πάντοτε ἐλπίδι τοῦ νὰ
εὐρεθῶ εἰς θέσιν νὰ σὰς δώσω εὐχαρίστους
εἰδήσεις.

»Ἀλλὰ φεῦ ! Ἡ προσδοκία μου αὕτη
ὑπῆρχε ματαία.

»Τὰ ἀπκισιώτερα τῶν προκισθημάτων
μου ἐπραγματοποιήθησαν.

»Τὸ καθήκον μου εἶνε ὀδυνηρόν, διότι
μὲ ὑποχρεοῖ νὰ σὰς γράψω ἐπιστολήν,
ἥτις θὰ σὰς προξενήσῃ καὶ ἐκπληξιν καὶ
ἀγανάκτησιν.

»Ὅθεν ἐπιτρέψατέ μοι νὰ σὰς ἀφηγη-
θῶ τὰ γεγονότα ἐν τῇ σειρᾷ, καθ' ἣν ἐ-
τελέσθησαν.

»Τοιοῦτοτρόπως θὰ δυνηθῶ τοῦλάχισ-
τον νὰ προδιαθέσω τὸ πνεῦμά σας πρὸς
ὅσα προχωροῦσα θ' ἀναγινώσκητε.

«Τρεῖς περίπου εβδομάδας μετὰ τὴν χρονολογίαν τῆς προλαβούσης ἐπιστολῆς μου, ὁ Ἰούλιος Γκράϋ ἀπέτισε σκληρῶς τὴν ἀλαζονικὴν γενναϊότητά του.

«Δὲν ἐννοῶ ὅτι ἐκακοποιήθη ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων, ἐν μέσῳ τῶν ὁποίων ἠθέλησε νὰ ζῇ· τούναντίον ἐπέτυχεν, ὅσον καὶ ἂν φαίνεται ἀπίστευτον ἐκ πρώτης ὄψεως, νὰ ἐμπνεύσῃ ἀγαθὴν ιδέαν εἰς τοὺς φαύλους, οἵτινες τὸν περιστοιχίζουν.

«Ὡς ἡδυνήθη νὰ μάθῃ, ἤρχισαν νὰ αἰσθάνωνται σεβασμὸν πρὸς τὸ θάρρος καὶ τὴν εὐτολμίαν του, ἐξ ὧν ἐμπνεόμενος μετέβη νὰ ριψοκινδυνεύσῃ μετὰ τῶν αὐτῶν καὶ κατέληξαν εἰς τὴν πεποίθησιν, ὅτι ἡσθάνετο οὗτος εἰλικρινὲς καὶ ζωηρὸν ἐνδιαφέρον ὑπὲρ τῆς βελτιώσεώς των καὶ τῆς εὐημερίας των.

«Ἐπεσεν ὁμως θῦμα τοῦ ἐτέρου κινδύνου, ὃν ἐμνημόνευον ἐν τῇ προηγουμένῃ ἐπιστολῇ μου, τῆς ἐπιδημίας.

«Μόλις ὀλίγον χρόνον ἀφ' ἧς ἤρξατο τοῦ ἔργου του εἰς τὴν συνοικίαν ἐκείνην, ἐνέσκηψε πυρετὸς κακοήθους φύσεως.

«Ἐμάθομεν ὅτι ὁ Ἰούλιος εἶχε προσβληθῇ ὑπὸ τῆς ἐπιδημίας πολὺ ἄργα πλέον, ὅπως μετενεχθῇ μακρὰν τῆς κατοικίας ἣν κατεῖχεν ἐν τῇ γειτονίᾳ.

«Προέβην ἐγὼ αὐτὸς εἰς ἐρευνάς, μάλιστα ἐμάθομεν τὴν δυσάρεστον εἰδησιν.

«Ὁ ἱατρός, ὅστις διηύθυνε τὰ τῆς θεραπείας του δὲν ἡδύνατο νὰ μᾶς ἐγγυηθῇ περὶ τῆς ζωῆς του.

«Κατὰ τὸ θλιβερὸν τοῦτο συμβὰν ἡ ταλαιπώρος Λαίδη Ζάνετ, βιαία καὶ παρὰ λόγους, ὡς πάντοτε, ἠθέλησε νὰ ἐγκαταλείψῃ τὸ μέγαρόν της καὶ νὰ κατοικήσῃ πλησίον τοῦ ἀνέψιου της.

«Ἐπειδὴ ἐστάθη ἀδύνατον νὰ τὴν καταπείσωμεν, περὶ τῆς παραλόγου ἀνοησίας της τοῦ ν' ἀφήσῃ τὴν οἰκίαν της καὶ τὰς συνήθεις καὶ ἀναγκαίας εἰς τὴν ἡλικίαν της ἀναπαύσεις καὶ εὐμαρίας της, ἐσκέφθη ὅτι καθήκον μου ἦτο νὰ τὴν συνοδεύσω.

«Εὐρόμεν μίαν οἰονεὶ κατοικίαν εἰς ἓν πανδοχεῖον ἐπὶ τῶν ὄχθων τοῦ ποταμοῦ. Τὸ κατάστημα τοῦτο ἐσυχνάζετο κατὰ τὸ πλεῖστον ὑπὸ πλοιαρχῶν καὶ μεσιτῶν.

«Ἀνέλθον ἐγὼ νὰ προμηθεύσω τοὺς καλλιτέρους ἱατροὺς, διότι ἡ προκατάληψις τῆς Λαίδης Ζάνετ κατὰ τῶν ἱατρῶν τὴν ἠνάγκαζε ν' ἀναθέσῃ ἐξ ὀλοκλήρου τὴν φροντίδα ταύτην εἰς ἐμέ.

«Εἶνε ἀνωφελὲς νὰ σᾶς βερύνω μὲ φορτικὰς λεπτομερείας περὶ τῆς ἀσθενείας τοῦ Ἰουλίου.

«Ἡ νόσος ἠκολούθησε τὴν τεταγμένην πορείαν της μετ' ἀπειλητικῶν διαλείψεων παραληρημάτων ἢ ὑψίστης ἀτομίας, ἀλληλοδιαδόχων.

«Τὰ κατόπιν γεγονότα, τὰ ὁποῖα δυστυχῶς εἶνε ἀνάγκη νὰ σᾶς ἀνακοινώσω, δὲν μοι ἐπιτρέπουν νὰ ἐνδιατρίψω πολὺ περὶ τῶν κατὰ τὴν νόσον τοῦ δυστυχοῦς νέου.

«Ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον αἱ ἀναφανίσμεναι παρακρούσεις τῆς φαντασίας, εἰς τοὺς προσβαλλομένους ὑπὸ τῆς νόσου ταύτης,

διαφέρουσιν ἀπ' ἀλλήλων εἰς τὰ διάφορα κρούσματα.

Εἰς τὸν Ἰούλιον περιστρέφοντο πᾶσαι περὶ ἓν ἀντικείμενον. Ὡμίλει ἀκαταπαύστως περὶ τῆς Μέρσης Μερρίκ, ἱκετεύων ἀδιαλείπτως τοὺς ἱατροὺς νὰ λάβωσι τὴν καλwsύνην νὰ τὴν ἀνεύρωσι καὶ τῷ τὴν φέρωσι πλησίον του.

«Νύκτωρ καὶ μεθ' ἡμέραν ἡ μοναδικὴ αὕτη ιδέα ἀπησχόλει ἀποκλειστικῶς τὸ πνευμά του, καὶ αὐτῆς μόνον τὸ ὄνομα ὑπῆρχεν εἰς τὰ χεῖλη του.

«Κατὰ φυσικὴν συνέπειαν οἱ ἱατροὶ μοι ἀπέτειναν ἐρωτήσεις περὶ τοῦ ἀπόντος τούτου προσώπου.

«Ἦναγκάσθη λοιπὸν ὑπὸ ἀπόλυτον ἐχρημύθειαν νὰ τοῖς διηγηθῶ ξηρῶς καὶ ἐν συντόμῳ τὰ λαβόντα χώραν.

«Ὁ μὲν ἔξοχος ἱατρός, ὃν εἶχον καλέσει, ὅπως διευθύνῃ τὴν θεραπείαν, προσνήχθη ἄριστα.

«Μῶλον ὅτι κατήγετο ἐκ ταπεινῆς λαϊκῆς τάξεως, ἐν τούτοις, παραδόξως, εἶχεν ἐνστικτικὰ γνησίον ἐκ γεννητῆς εὐγενούς.

«Ἐνόησε κάλλιστα τὴν ὀδυνηρὰν ἡμῶν θέσιν καὶ τὸ ἐνδιαφέρον τῆς ἀξιοπρεπείας μας, ὅπερ ἔδει νὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν, ἥτις ἐπέβαλλεν ὅπως μὴ εἰσαχθῇ παρὰ τὸ προσκεφάλαιον τοῦ ἀσθενοῦς ἄτομον, ὡς τὴν Μέρσην Μερρίκ.

[Ἐπεται συνέχεια]. ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΣΠΑΝΔΩΝΗΣ

GUY DU MAUPASSANT

Ο ΘΑΝΑΤΟΣ

Διήγημα.

Τὴν ἡγάπων ἐμμανῶς! Διὰ τί ἀγαπᾷ τις; Εἶνε παράδοξον μίαν μόνον ὑπαρξίν νὰ βλέπωμεν ἐν τῷ κόσμῳ, μίαν μόνην σκέψιν νὰ ἔχωμεν ἐν τῷ πνευματί μας, ἐν τῇ καρδίᾳ ἡμῶν μίαν ἐπιθυμίαν, καὶ ἐν τῷ στόματί μας ἓν μόνον ὄνομα· ἓν ὄνομα ἀνερχόμενον ἀπαύστως, ἐκ τοῦ βάθους τῆς ψυχῆς εἰς τὰ χεῖλη, ὡς τὸ ἀναβλύζον ὕδωρ πηγῆς τινος, καὶ τὸ ὅποιον ἐπαναλαμβάνομεν πάντοτε, πανταχοῦ, ὡς πρόσευχήν.

Δὲν θὰ διηγηθῶ ποσῶς τὴν ἱστορίαν μας· ὁ ἔρως μίαν μόνην ἔχει ἱστορίαν, πάντοτε τὴν αὐτήν. Τὴν συνήτησα καὶ τὴν ἡγάπησα. Ἰδοὺ τὸ πᾶν. Καὶ εἶχον ζῆσει ἐπὶ ἓν ἔτος διὰ τοῦ ἔρωτός της, ἐν ταῖς ἀγκάλας της, ἐν τῇ θωπεΐᾳ της τοιοῦτοτρόπως, ὥστε ἡγνούουν πλέον ἐὰν ἐξημέρωνεν ἢ ἐνούκτωνεν, ἐὰν ἀπέθνησκον ἢ ἔζων, ἐὰν ἦμην ἐπὶ τοῦ ἀρχαίου κόσμου ἢ ἀλλαχοῦ.

Καὶ ἰδοὺ ὅτι αὕτη ἀπέθανε. Πῶς; δὲν γνωρίζω, οὐδὲν γνωρίζω πλέον...

Εἰσῆλθε βεβρεγμένη βροχεράν τινα ἐσπέραν καὶ τὴν ἐπαύριον ἔβηχεν. Ἐπὶ μίαν ἐβδομάδα περίπου ἔβηχε, καὶ ἔπεσε κλινῆρης.

Τί συνέβη; δὲν γνωρίζω ἐπὶ πλέον... Οἱ ἱατροὶ ἤρχοντο, ἔγραφον, ἀπῆρχον-

το. Αἱ χεῖρές της ἔκαιον, τὸ μέτωπόν της ἐφλέγετο, καὶ τὸ περίλυπον βλέμμα της ἔλαμπε. Τῇ ὠμίλουν, μοὶ ἀπεκρίνετο. Τί εἶπομεν; δὲν γνωρίζω τίποτε. Τὸ πᾶν ἐλησμόνησα, τὸ πᾶν, τὸ πᾶν!... Ἀπέθανεν, ἐνθυμοῦμαι κάλλιστα τὸν ἐλαφρὸν της στεναγμὸν, τὸν τελευταῖον. Ἡ νοσοκόμος εἶπεν: «Ἀχ!» ἐνόησα, ἐνόησα!...

Οὐδὲν ἐγνώριζα πλέον. Οὐδὲν. Εἶδον ἱερέα τινά, ὅστις ἐπρόφερε τὴν λέξιν: «Ἡ ἐρωμένη σας». Μοὶ ἐφάνη, ὅτι τὴν ὕβριζεν. Ἀφ' ἧς αὕτη ἀπέθανε, δὲν εἶχον πλέον τὸ δικαίωμα νὰ γνωρίζωσι τοῦτο. Τὸν ἐδίωξα. Ἄλλος τις ἦλθεν, ὅστις μοὶ ὠμίλησε συγκεκινημένος διὰ τὴν κηδεῖαν. Ἐκλαίον, ὅταν μοὶ ἔλεγε δι' ἐκείνην.

Δὲν γνωρίζω τίποτε πλέον. Ἐνθυμοῦμαι μόνον τὸ φέρετρον, τὸν κρότον τῆς σφύρας, ὅταν τὴν ἐκλείσαν ἐντός. Ἀχ!... Θεέ μου!...

Τὴν ἔθαψαν! τὴν ἔθαψαν! Αὐτήν! ἐν ἐκείνῳ τῷ λάκῳ. Ἐφυγον, ἔτρεξα, ἐβάδισα ἐπὶ μακρὸν διὰ μέσου τῶν ὁδῶν καὶ εἶτα ἐπανῆλθον οἴκοι. Τὴν ἐπαύριον ἀνέχωρησα διὰ ταξείδιον.

Χθές, ἐπέστρεψα εἰς Παρισίους.

Ὅτε ἐπανεῖδον τὸ δωμάτιόν μου, τὸ δωμάτιόν μας, τὴν κλινὴν μας, τὰ ἐπιπλά μας, πᾶν ὅ,τι μένει ἐκ τῆς ζωῆς τινος μετὰ τὸν θάνατόν του, κατελήφθη ὑπὸ λύπης τόσον σφοδρᾶς, ὥστε ὀλίγον ἔλειψε ν' ἀνοίξω τὸ παράθυρον καὶ νὰ ριθῶ ἐν τῇ ὁδῷ.

Μὴ δυνάμενος πλέον νὰ διαμείνω ἐν μέσῳ τῶν πραγμάτων τούτων, τῶν τοίχων αὐτῶν, οἵτινες τὴν εἶχον περικλείσει, προφυλάξει, καὶ οἵτινες εἰς τὰς ἀδιοράτους αὐτῶν σχισμάδας θὰ διεφύλαττον ἔχνη τῆς ὑπάρξεώς της, ἔλαβον τὸν πῖλον μου ἵνα φύγω.

Αἴφνης, καθ' ἣν στιγμὴν ἔφθανον πρὸς τὴν θύραν, διήλθον ἔμπροσθεν τοῦ μεγάλου κατόπτρου τοῦ προθαλάμου, τὸ ὅποιον αὕτη εἶχε τοποθετήσῃ ἐκεῖ, ἵνα βλέπῃ τὸν στολισμὸν της, τὸν τέλειον, τὸν ὠραῖον στολισμὸν της, ἀπὸ τοῦ πύλου μέχρι τῶν ὑποδημάτων.

Καὶ ἐστάθην διὰ μιᾶς ἀντικρὺ τοῦ κατόπτρου τούτου ἐν τῷ ὁποίῳ τὸσάκις εἶδον τὴν εἰκόνα της. Ναί! τὴν εἰκόνα της, τὴν ὁποίαν ὤφειλε νὰ φυλάττῃ.

Ἦμην ἐκεῖ ὀρθίως, φρίττων, μὲ τοὺς ὀφθαλμοὺς προσηλωμένους ἐπὶ τῆς ὕαλου, ἐπὶ τῆς ὀμαλῆς ὕαλου, τῆς κενῆς, ἀλλ' ἥτις τὴν εἶχε περιλάβει ὀλόκληρον, τὴν ἐκέκτητο ὡς καὶ ἐγὼ, ὡς τὸ περιπαθὲς βλέμμα μου. Μοὶ ἐφάνη ὅτι ἡγάπων τὸ κάτοπτρον τοῦτο... τὸ ἡγγισα... ἦτο ψυχρόν! Ὡ! ἡ ἀνάμνησις! Κάτοπτρον λυπηρὸν, κάτοπτρον φλογερὸν, κάτοπτρον φρικτῶδες, ὅπερ μοὶ προξενεῖς ὅλας τὰς βασάνους! Εὐτυχεῖς οἱ ἄνθρωποι, ὧν ἡ καρδία, ὁμοιάζει πρὸς τὸ κάτοπτρον ἐν ᾧ ὀλισθαίνουν καὶ ἐξαλείφονται πάντα τὰ ἐναὐτῷ κατοπτρισθέντα ἀντικείμενα, πᾶν τὸ διελθὸν πρὸ αὐτοῦ! Πῶς ὑποφέρω!

Ἐξήλθον καὶ χωρὶς νὰ γνωρίζω, χωρὶς νὰ θέλω, ἐπορεύθην πρὸς τὸ κοιμητήριον. Εὗρον τὸν τάφον τῆς ἀπλούστατον. Σταυρὸς ἐκ μαρμάρου μετὰ τῶν ὀλίγων λέξεων: «Ἡγάπα, ἠγαπάτο καὶ ἀπέθανεν».

Ἦτο αὕτη ἐκεῖ, ἐκεῖ ὑποκάτω! Ὅποια φρίκη! Ὡλόλουζον κύπτων πρὸς τὴν γῆν.

Ἐμεινα ἐκεῖ ἐπὶ μακρόν, ἐπὶ μακρόν. Κατόπιν παρετήρησα, ὅτι ἡ ἐσπέρᾳ ἐπλησίαζε. Τότε ἐπιθυμία παρὰδοξος, παρὰφρων ἐπιθυμία ἐραστοῦ ἀπηλπισμένου, μὲ ἐκυρίευσεν. Ἦθελον νὰ διέλθω τὴν νύκτα πλησίον αὐτῆς, τὴν τελευταίαν νύκτα, νὰ κλαύσω ἐπὶ τοῦ τάφου τῆς. Ἀλλὰ θὰ μὲ ἔβλεπον, θὰ μὲ ἐξεδιώκον. Πῶς νὰ κάμω; Ἡγέρθην καὶ ἤρχισα νὰ περιπλανῶμαι ἐν τῇ πόλει ταύτῃ τῶν νεκρῶν. Ἐβάδιζον, ἐβάδιζον. Πόσον αὕτη ἡ πόλις εἶνε μικρά, παραβαλλομένη πρὸς τὴν ἄλλην τῶν ζώντων! Καὶ ἐν τούτοις πόσον πολυαριθμότεροι εἶνε οὗτοι οἱ νεκροὶ τῶν ζώντων. Χρειαζόμεθα μεγάλας οἰκίας, ὁδοὺς, πλατείας, διὰ τὰς τέσσαρας γενεὰς αἵτινες ζῶσιν, αἵτινες πίνουνσι τὸ ὕδωρ τῶν πηγῶν, τὸν οἶνον τῶν ἀμπέλων καὶ τρώγουσι τὸν ἄρτον τῶν ἀγρῶν.

Καὶ δι' ὅλας τὰς γενεὰς τῶν θνητῶν, δι' ὅλην τὴν κλίμακα τῆς ἀπελθούσης ἀνθρωπότητος μέχρις ἡμῶν, σχεδὸν τίποτε! Ἡ ζωοδοτέρα γῆ τὰς ἀφανίζει εἰς τοὺς κόλπους τῆς, ἢ λήθη τὰς ἐξαλείφει!

Εὐρέθην μόνος, ὅλας μόνος. Ἔστιν ὀπισθεν ἀκμαίου δένδρου καὶ ἐκρύβην ἐκεῖ ὀλόκληρος ὑπὸ τῶν μεγάλων καὶ πυκνῶν κλάδων τοῦ ἀναμένον ὡς ναυαγὸς εὐρισκόμενος ἐπὶ τινος συντρίμματος.

Ὅταν ἐπῆλθε τὸ σκότος, ἀφῆκα τὸ καταφύγιόν μου καὶ ἤρχισα βαδίζων ἡσύχως ἐπὶ τῆς ἐκ νεκρῶν πλήρους ταύτης γῆς.

Ἦτλανθήην ἐπὶ μακρόν, ἐπὶ μακρόν. Δὲν τὴν ἐπανέυρισκον. Ἐχων τοὺς βραχίονας τεταμένους, τοὺς ὀφθαλμοὺς ἀνοικτούς, προσψάυνων τοὺς τάφους διὰ τῶν χειρῶν μου, προσκρούων εἰς αὐτοὺς διὰ τῶν ποδῶν μου, διὰ τῶν γονάτων μου, ἐβάδιζον χωρὶς νὰ τὴν εὕρω. Ἠγγίζον, ἠρεύνων ὡς τυφλὸς τις ζῆτῶν τὸν δρόμον του. ἔψαυον λίθους, σταυροὺς, κυκλιδῶματ' ἀστεφάνους ὑαλίνους, ἀστεφάνους ἀνθέω μαρμαρμένων! ἀνεγίνωσκον τὰ ὀνόματα διὰ τῶν δακτύλων μου περιάγων τούτους ἐπὶ τῶν γραμμάτων. Ὅποια νύξ! Ὅποια νύξ! Δὲν τὴν ἐπανέυρισκον!

Ἦ σελήνην ἐκρύπτετο! Ὅποια νύξ! ἐφοβούμην φρικωδῶς ἐντὸς τῶν στενῶν αὐτῶν ἀτραπῶν, μεταξὺ δύο στοίχων ἐκ τάφων! Τάφοι! τάφοι! τάφοι! Πάντοτε τάφοι! Δεξιὰ, ἀριστερά, ἔμπροσθέν μου, περὶ μου, πικταχοῦ τάφοι! Ἐκάρθησα ἐπὶ τινος ἐξ αὐτῶν, διότι ἡδυνάτουν πλέον νὰ βαδίσω τόσον τὰ γόνατά μου ἐκάμπτοντο. Ἦκουον τὴν καρδίαν μου νὰ πᾶλλῃ ζωηρῶς ἄλλὰ καὶ ἄλλο τι ἐπίσης ἤκουον! Τί; θόρυβον συγκεχυμένον, ἀκατονόμαστον! Ὁ θόρυβος οὗτος συνέβαινεν ἄρα γε ἐν τῇ ἐκμανεῖσι κεφαλῇ μου, ἐν τῇ ζοφερᾷ νυκτί, ἢ ὑπὸ

τὴν μυστηριώδη γῆν, τὴν ἐσπαρμένην δι' ἀνθρωπίνων πτωμάτων; Παρετήρουν ἀπαύστως περὶ μου!

Ἐπὶ πόσον διέμεινα ἐκεῖ; δὲν γνωρίζω. Ἦμην παραλελυμένος ἐκ τοῦ τρόμου, ἀναισθητός ἐκ τῆς φρίκης, σχεδὸν ἀποθνήσκων.

Αἶφνης μοι ἐφάνη, ὅτι ἡ μαρμαρίνη πλάξ ἐφ' ἧς ἐκαθήμην, ἐκινεῖτο. Βεβαίως ἐκινεῖτο, ὡς ἐὰν τὴν ὑπεμόχλευον. Δι' ἐνὸς πηδήματος ἐρρίφθην ἐπὶ τοῦ πλησίον τάφου, καὶ εἶδον, καὶ εἶδον τὸν λίθον, ὃν μόλις ἀφῆκα ν' ἀνορθοῦται· ἐφάνη ὁ νεκρὸς γεγυμνωμένος, σκελετός. Διὰ τῆς κυρτῆς αὐτοῦ ράχews τὸν ἀνεσῆκωσεν. Ἐβλεπον, ἔβλεπον κάλλιστα, εἰ καὶ ἡ νύξ κατέστη βαθυτάτη. Ἐπὶ τοῦ σταυροῦ εἶχον δυνήθῃ ν' ἀναγνώσω:

«Ἐδῶ ἀναπαύεται ὁ Ἰάκωβος Ὀλιβάν τελευτήσας κατὰ τὸ 51 ἔτος τῆς ἡλικίας αὐτοῦ. Ἡγάπα τοὺς οἰκείους του, ἦτο τίμιος, ἀγαθὸς καὶ ἀπέθανεν ἐν εἰρήνῃ.»

Ὁ νεκρὸς ἐπίσης ἀνέγνω τὰ ἐπὶ τοῦ τάφου τοῦ γεγραμμένα. Ἐπειτα ἔλαβε λίθον ἐκ τῆς ὁδοῦ, μικρὸν ὀξὺν λίθον, καὶ ἤρχισε νὰ ἐξαλείψῃ μετὰ σπουδῆς τὰ γράμματα ταῦτα. Τὰ ἐξήλειψεν ἐντελῶς, βραδέως παρατηρῶν διὰ τῶν κενῶν ὀφθαλμῶν του τὴν θέσιν ἔνθα πρὸ ὀλίγου ἦσαν κεχαραγμένα, εἴτα διὰ τοῦ δακτύλου του ἐσημείωσε φωτεινὰ γράμματα, ὡς τὰς γραμμὰς ἐκεῖνας τὰς ὁποίας σημειοῖ τις ἐπὶ τῶν τοίχων διὰ τῆς ἄκρας τῶν πυρεῖων:

«Ἐδῶ ἀναπαύεται ὁ Ἰάκωβος Ὀλιβάν, τελευτήσας ἐν ἡλικίᾳ 51 ἐτῶν. Ἐπέσπευσε διὰ τῶν σκληροτήτων τοῦ τὸν θάνατον τοῦ πατρὸς του, ὃν ἐπεθύμει νὰ κληρονομήσῃ, ἐβασάνισε τὴν σύζυγόν του, ἐτυράννησε τὰ τέκνα του, ἠπάτα τὸν πλησίον του, ἐκλεπτεν, ὅταν ἡδύνατο καὶ ἀπέθανεν ἄθλιος». Ὅταν ἔπαυσε νὰ γράφῃ, ὁ νεκρὸς ἐθεώρησε τὸ ἔργον του καὶ ἐχάθη.

Παρετήρησα περιστρεφόμενος, ὅτι ὅλοι οἱ τάφοι ἦσαν ἀνοικτοί, ὅτι ὅλοι οἱ νεκροὶ εἶχον ἐξέλθει, ὅτι ὅλοι εἶχον ἀπαλείψῃ τὰ γεγραμμένα ψεύδη ὑπὸ τῶν συγγενῶν ἐπὶ τῆς ἐπιτυμβίου πλακῶς, ἵνα ἀποκαταστήσωσι τὴν ἀλήθειαν.

Καὶ ἔβλεπον, ὅτι ὅλοι ἐγένοντο οἱ δῆμοι τῶν πλησίον των, μνησικάκοι, αἰσχροί, ὑποκριταί, ψεῦσται, δόλιοι, συκοφάνται, φθονεροί, ὅτι εἶχον κλέψῃ, ἀπτήσῃ, ἐκτελέσει πάσας τὰς ἀθεμίτους πράξεις, οἱ καλοὶ πατέρες, οἱ πιστοὶ σύζυγοι, οἱ ἀφοσιωμένοι υἱοί, αἱ σεμνὴ θυγατέρες, οἱ τίμιοι ἔμποροι, αἱ ἄμεμπτοι γυναῖκες.

Ἐγγραφον ἐκεῖ ὅλοι ταυτοχρόνως τὴν σκληράν, φοβεράν καὶ ἀγίαν ἀλήθειαν, ἣν ὅλος ὁ κόσμος ἀγνοεῖ ἢ προσποιεῖται, ὅτι ἀγνοεῖ ἐπὶ τῆς γῆς.

Ἐσκέφθην, ὅτι καὶ αὕτη ἐπίσης ὤφειλε νὰ τὴν χαράξῃ ἐπὶ τοῦ τάφου τῆς. Καὶ ἀφόδως ἦδη, τρέχων ἐν μέσῳ τῶν ἡμικανονισμένων φερέτρων, ἐν μέσῳ πτωμάτων, ἐν μέσῳ σκελετῶν, διηυθύνθην πρὸς αὐτὴν καὶ τὴν ἀνεύρον. Τὴν ἀνεγνώρισκα μα-

κρόθεν, χωρὶς νὰ τὴν ἴδω κατὰ πρόσωπον. Ἐπὶ τοῦ μαρμαρίνου σταυροῦ, ἐφ' οὗ μόλις εἶχον ἀναγνώσει:

«Ἡγάπα, ἠγαπάτο καὶ ἀπέθανεν», διέκρινα:

«Ἐξελθοῦσα ἐσπέραν τινὰ ἵνα ἀπατήσω τὸν ἐραστὴν μου, ἠσθένησα ἐκ τῆς βροχῆς καὶ ἀπέθανον».

Φαίνεται, ὅτι μὲ ἀνήγειρον ἀναισθητὸν περὶ τὰ ἐξημερώματα.

ΙΩ. ΠΕΤΡΙΤΣΟΠΟΥΛΟΣ

ΕΙΣ ΤΟ ΓΡΑΦΕΙΟΝ

ΤΩΝ ΕΚΛΕΚΤΩΝ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑΤΩΝ ΠΩΛΟΥΝΤΑΙ ΤΑ ΕΞΗΣ ΒΙΒΛΙΑ :

[Αἱ ἐν παρενθέσει τιμαὶ σημειοῦνται χάριν τῶν ἐν ταῖς ἐπαρχίαις καὶ τῷ ἐξωτερικῷ ἐπιθυμούντων νὰ ἀποκτήσωσιν αὐτά, ἐλεύθερα ταχυδρομικῶν τελῶν].

«Ἡ Αὐτοῦ Μεγαλειότης τὸ Χρῆμα», μυθιστορία Ἐαδὲ δὲ Μοντεπέν (τεύχη 41) Δρ. 6 [6,60]

«Τὸ Τριακοσιδάραχμον Ἐπαθλον, Γρηγορίου Δ. Ξενοπούλου..... λεπ. 50 [60]

«Παλαιαὶ Ἀμαρτίαι» λυρικὴ συλλογὴ, ὑπὸ Δημ. Γρ. Καμπούρογλου..... Λεπτ. 60 [70]

«Τὰ Δράματα τῶν Παρισίων», μυθιστορία Ponson-De-Terrail, τόμοι ὀκτώδεες 3 Δρ. 6 (7)

«Αἱ Φύλακες τοῦ Θησαυροῦ», μυθιστορία Ἐρμ. Γουζαλὲς..... Δρ. 1,50 (1,70)

«Ἡ Παναγία τῶν Παρισίων», μυθιστορία Βικτωρος Οὐγγώ, μετάφρασις I. Κοροσσούσα τόμοι 2)..... Δρ. 4 (4,30)

«Οἱ Ἀγῶνες τοῦ Βίου: Σέγγρος Πανίνης», μυθιστορία βραβευθὲν ὑπὸ τῆς Γαλλικῆς Ἀκαδημίας..... Δραχ. 2 [2,20]

«Κωμῳδία» ὑπὸ Ἀγγ. Βλάχου Δρ. 2 [2,20]

«Ὁ Γουζαλὲς Κορδούβης ἢ ἡ Γρανάδα ἀνακτηθεῖσα» μυθιστορία..... Δρ. 1,50 [1,70]

«Ἀνθρωπὸς τοῦ Κόσμου», Ἀθηναϊκὴ μυθιστορία, ὑπὸ Γρ. Δ. Ξενοπούλου. Δρ. 2 (2,20)

«Ἑλληνικαὶ Σκηναὶ» ὑπὸ Ἀγγέλου Βροφφερίου, μετάφρ. ὑπὸ Π. Πανᾶ [τόμ. 2] Δρ. 5 [5,50]

«Ἡ Νεῖα Μαρπάνθη» μυθιστορία πρωτότυπον..... Δρ. 1,30 (1,50)

«Περικοπὴ τῆς Γῆς εἰς 80 ἡμέρας» μυθιστορία Ἰουλίου Βέρν. Δρ. 1,70 (2)

«Ὁ Ἀρχων τοῦ Κόσμου», μυθιστορία εἰς 6 τόμους..... Δρ. 8 (9)

«Αἱ τελευταῖαι ἡμέραι τῆς Πομπηίας» μετάφρασις Γ. Κ. Ζαλακώστα..... Δρ. 4 (4,50)

«Ἐξομολόγησις ἐνός Ἀββᾶ» μυθ. Δρ. 1,50 (1,60)

«Τυχεῖον Συμβάν», διήγημα πρωτότυπον, ὑπὸ Λεωνίδα Π. Κανελλοπούλου..... Δρ. 1 (1,10)

«Τὰ Ὑπερῶα τῶν Παρισίων», μυθιστορία Pierre Zaccane..... Δρ. 4 (4,20)

«Τὸ τέκνον τοῦ Ἐραστοῦ» καὶ «Ἡ ἀνυμφος μήτηρ» (τόμοι 2, σελ. 750), μυθιστορία A. Matthey (Arthour Arnold) Δρ. 3,50 (4)

«Τὸ φρούριον τοῦ Καρόου» καὶ «Ἄνθος τῆς Ἀλδῆς» (τόμοι 2, σελ. 700) μυθιστορία I Φ. Σμῖθ. Δρ. 3,25 (3,75)

«Ὁ Ἀδικηθεὶς Ρογῆρις», μυθιστορία Ἰουλίου Μαρῶ, 2 τόμοι ἐκ 686 σελίδων, Δραχ. 3 (3,40)

«Ἀττικαὶ Νύκτες». Δράματα — Ποιήσεις Σ. Ν. Βασιλειάδου..... 2 (2,20)

«Ἑλληνικὴ» ἔθιμα Κωνσταντινουπόλεως, πρωτότυπος κοινωνικὴ μυθιστορία ὑπὸ Ἐπαμεινώνδα Κυριακίδου..... Δρ. 5 (5,30)

«Τὸ Μυστήριον τοῦ Σκελετοῦ», μυθιστορία Γεωργίου Πραδέλ..... Δρ. 5 (5,30)

«Ὁ Ἀγνωστος τῆς Βελλεβίλης», μυθιστορία Π. Ζακὸν..... Δρ. 2,50 (2,70)

«Ὁ Ἰππότης Μάιος», μυθιστορία Ponson de Terrail..... Δραχ. 2,50 (2,70).

«Ἡ διδασκάλισσα», μυθιστορία Εὐγενείου Σὺν..... Δραχ. 3 (3,20)